

การประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

The Application of 4M in the Prevention of
Coronavirus Disease - 2019 of Local Administrative Organizations
in Nakhon Ratchasima Province.

อลงกต สารกาล*

Alongkot Sarakarn**

พุทธิพร พลอยผักแว่น***

Putiporn Ployphakwaen****

บารมี วรรณพงศ์เจริญ*****

Baramee Wannaphongcharoen*****

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน เน้นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจำนวน 201 ตัวอย่าง และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน

ผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่า การประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา จากข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.56) ในการป้องกันโรคอาจมีข้อบกพร่องหรือยุ่งยากอยู่บ้าง แต่ผลลัพธ์ส่วนใหญ่พอใจได้

บทความนี้

Received

23 พฤษภาคม 2565

Revised

27 มิถุนายน 2565

Accepted

7 พฤศจิกายน 2565

* นักวิชาการอิสระ

** Independent Scholar

*** ท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

**** Director, Nakhon Ratchasima Provincial Office for Local Administration

***** อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

***** Lecturer, Faculty of Business Administration, Vongchavalitkul University

ในส่วนผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประเทษบุคลากรท้องถิ่น และประเทษองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน และประเทษกรรมการทำงานมีความเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในส่วนผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า 1) ด้านบุคลากร ในระยะแรกของการระบาดบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการป้องกันโรค บุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ และไม่ได้มีการกำหนดแผนงานพัฒนาความรู้ด้านสาธารณสุขเบื้องต้น 2) ด้านงบประมาณพบว่า โดยส่วนใหญ่จะมีอุปสรรคในเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็ก แต่ก็สามารถแก้ไขปัญหาได้ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์มีปัญหาอุปสรรคในระยะแรก เพราะเป็นระยะของการจัดหาค่าซื้อ ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องระเบียบ แต่ก็มีความเห็นแนวทางจากส่วนกลาง ทำให้สามารถคลี่คลายปัญหาได้ และ 4) ด้านจัดการมีการบัญชาการในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ มีโครงสร้างคณะทำงานศูนย์อำนวยการบัญชาการเหตุการณ์ที่ชัดเจนเพียงพอ

ข้อเสนอแนะ 1) ด้านบุคลากร จะต้องกำหนดแผนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านทฤษฎีและวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องด้านสาธารณสุข 2) ด้านงบประมาณ จะต้องมีการจัดทำคู่มือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงาน 3) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ จะต้องคำนึงถึงคุณภาพ ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้ 4) ด้านการจัดการ จะต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์ หรือช่องทางการสื่อสารให้มากยิ่งขึ้น มีการจัดเก็บฐานข้อมูลไว้ในแหล่งเดียวกัน

คำสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, โรคระบาด, ไวรัสโคโรนา - 2019

Abstract

The objectives of this research aims 1) to study the application of 4M in the prevention of coronavirus disease – 2019 in local administrative organizations in Nakhon Ratchasima Province 2) to compare the application of 4M in the prevention of coronavirus disease – 2019 in many levels of local administrative organizations in Nakhon Ratchasima Province. The research uses both methods research, quantitative research which collects 201 samples, and qualitative research which includes an in-depth interview from 5 stakeholders.

The study of the application of 4M in the prevention of coronavirus disease – 2019, from 20 questionnaires, finds that the application of 4M is on “medium level” skill ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.56). Mostly, there are a fair use. However, there are some difficulties on the application. The result from the compare the application shows that a view on the

application from local government officials who work in many local government organization's level is on the same perception. On the contrary, the work's experience of local government officials, a view on the application is different with statistically at 0.05 level. As qualitative method shows that 1) Man factor, during outbreak, the local government officials lack of knowledge and understanding of disease prevention. There are inadequate local government officers to perform for disease prevention. Moreover, local government organizations do not basically have public health's knowledge development plan. 2) Money factor, most of local government organizations are small level and have a limit budget for public health. However, during the prevention process, the pandemic's problem can be fixed in eventually. 3) Materials factor, the main obstacle is an unclear on the rule of procurements in the early stage. Nevertheless, there are guidelines from central authority to assist the problem. Lastly, 4) Management factor, there is a great command level from the provincial and district authority. These command provide strictly information and strongly perform on working group. The research suggests that 1) Man factor, there should have frame human resource development plan to enable local government officials to apply knowledge from theories and application for public health. 2) Budget factor, there should produce manuscript to facilitate for all. 3) Materials factor, there must be aware of materials to apply and check for updating the quality of materials. 4) Management factor, there should promote knowledge of prevention through more communication channels. Finally, database of the application should be stored in the same source.

Keyword Local Administrative Organizations, Pandemic, Coronavirus

1. บทนำ

“โรคอุบัติใหม่ (Emerging Infectious Diseases :- EID)” จัดเป็นปัญหาทางสาธารณสุขที่มีความท้าทายและคุกคามต่อสุขภาพร่างกาย จิตใจ และสังคม รวมทั้งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การเมือง และทำให้เกิดความโกลาหลของประชาชนในประเทศหรือในบริเวณที่มีการพบผู้ติดเชื้อ หรือมีการแพร่ระบาดของโรคได้เป็นอย่างมาก โรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นแล้วแต่มีความซับซ้อน (สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่, 2559, น.2) สถานการณ์โรคอุบัติใหม่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศและต่างประเทศ (ปัญญาพัฒน์ แสงวงศ์ดี, 2563, น. 92) การเกิดโรคอุบัติใหม่เป็นผลจากปัจจัยหลายประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านประชากร การเปลี่ยนแปลงของเชื้อโรค การเปลี่ยนแปลงด้านวิถีชีวิตและพฤติกรรมของมนุษย์ เป็นอาทิ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีส่วนทำให้เกิดโรคอุบัติใหม่เพิ่มมากยิ่งขึ้น อีกทั้งโรคติดต่อชนิดใหม่ที่เพิ่งเคยค้นพบการระบาดในคน หรือโรคติดต่อที่พบในพื้นที่ใหม่ รวมทั้งโรคที่เพิ่งเคยค้นพบการติดเชื้อในสัตว์แล้วมีแนวโน้มติดต่อมายังคน เช่น การพบผู้ป่วยโรคติดต่อทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรงหรือโรคซาร์ส เป็นอาทิ (สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่, 2559, น. 3)

ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2546 พบว่ามีการระบาดของโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกในหลายประเทศทั่วโลก ซึ่งมีการค้นพบเชื้อสายพันธุ์ใหม่ๆ ที่มีโอกาสติดต่อมาถึงมนุษย์ได้ระหว่างปี พ.ศ. 2547 - 2558 การระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ (H1N1) 2009 หรือไข้หวัดใหญ่ 2009 ในปี พ.ศ. 2552 ทำให้มีผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตจำนวนมากพบการระบาดของโรคมือ เท้า ปาก ที่เกิดจากเชื้อที่มีความรุนแรงก็พบบ่อยขึ้น และมีการแพร่ระบาดในปี 2555 การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่าในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก ในปี 2559 ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2555 - 2558 ได้พบการระบาดของโรค

ทางเดินหายใจตะวันออกกลาง หรือโรคเมอร์ส ในปี 2558 พบการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสซิกาในทวีปอเมริกาและประเทศในกลุ่มประเทศละตินอเมริกาและแคริบเบียน โดยเดือนมิถุนายน 2559 องค์การอนามัยโลกรายงานว่า มีประเทศที่พบผู้ติดเชื้อทั่วโลกจำนวน 72 ประเทศ ซึ่งสาเหตุหลักของการติดเชื้อเกิดจากการถูกยุงลายที่มีเชื้อไวรัสซิกากัด (สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่, 2559, น. 1) และล่าสุดในปี 2562 เกิดโรคโควิด-19 (Coronavirus Disease 2019 เรียกย่อว่า COVID-19) ณ เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ภาคกลางของประเทศจีน ซึ่งเป็นเมืองใหญ่มีผู้คนหนาแน่น ไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสในสัตว์มีหลายสายพันธุ์ โดยปกติไม่ก่อโรคในคน แต่เมื่อกลายพันธุ์เป็นสายพันธุ์ใหม่ที่ก่อโรคในมนุษย์ได้ ในขณะที่มนุษย์ยังไม่รู้จักและไม่มีภูมิคุ้มกัน ก็จะทำให้เกิดการระบาดของโรคในคน (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2563, น. 3) ในเดือนมกราคม 2563 พบผู้ป่วยหญิงจากเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ติดเชื้อโควิด-19 ในประเทศไทยคนแรก กระทรวงสาธารณสุขของไทยประกาศเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2563 ว่า พบนักท่องเที่ยวหญิงวัย 61 ปี สัญชาติจีน ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ที่เมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ติดเชื้อโควิด-19 นับว่าเป็นการพบผู้ติดเชื้อคนแรกนอกประเทศจีน (ข่าวไทยพีบีเอส, 2563, ออนไลน์)

ผลของการระบาดทำให้สูญเสียมูลค่าทางเศรษฐกิจในทุกระดับ จากรายงานศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดการณ์ว่า เศรษฐกิจไทยในปี 2564 มีแนวโน้มที่จะไม่เติบโตจากปีก่อนหน้า นอกจากนี้การควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดรวมถึงการเร่งปูพรมกระจายวัคซีนเป็นภารกิจเร่งด่วน เนื่องจากระบบสาธารณสุขไทยมีขีดจำกัดในการรองรับผู้ติดเชื้อ หากจำนวนผู้ติดเชื้อรายวันยังอยู่ในระดับสูงอย่างรวดเร็วมากกว่าพันคนอย่างต่อเนื่องเป็นหลายเดือน อาจเกิดภาวะระบบสาธารณสุขล่ม และส่งผลทำให้เศรษฐกิจไทยอาจต้องเผชิญกับต้นทุนแฝง (Hidden Cost) ที่อาจประเมินค่าไม่ได้ ขณะที่ต้นทุนต่อ

การดำเนินชีวิตของผู้คนจะเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบทางอ้อมต่อประสิทธิภาพของแรงงานให้ลดลงอย่างรวดเร็ว และรายได้จากการท่องเที่ยวที่หายไป (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2564, ออนไลน์) ผลกระทบคาดว่าจะรุนแรงกว่าซาร์สหลายสถาบันคาดว่า โควิด-19 จะสร้างมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจสูงกว่ากรณีของโรคซาร์สที่มีจุดกำเนิดที่จีนเช่นกัน โดยครั้งนั้นมีการประเมินว่าทำให้ GDP โลกลดลง 54,000 ล้านดอลลาร์ สหรัฐอเมริกาหรือคิดเป็น ร้อยละ 0.14 สำหรับผลกระทบครั้งนี้ (เสาวณี จันทะพงษ์ และทศพล ต้องหุ้ย, 2563, ออนไลน์) การแพร่ระบาดอย่างกว้างขวางและควบคุมได้ยาก จำเป็นต้องจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากโรคนี้ยังคงระบาดรุนแรงอยู่ในหลายประเทศและยังมีการเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ตลอดจนจนการไปมาหาสู่ข้ามจังหวัดและการไม่นำพาต่อมาตรการป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนด ในส่วนของมาตรการทางกฎหมายจึงได้มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2563 บังคับใช้อำนาจพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงคือกระทรวงสาธารณสุข อย่างไรก็ตาม ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐ ดำเนินการบูรณาการร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดและรักษาความผาสุกของประชาชน

ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) แม้จะไม่ใช่งานรับผิดชอบในการควบคุมโรคติดต่อโดยตรง แต่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายฉบับได้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ชัดเจนในการป้องกันและระงับโรคติดต่อ หรืออำนาจหน้าที่ในด้านการสาธารณสุขไว้ ได้แก่ มาตรา 67(3) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 50(4) มาตรา 53(1) มาตรา 56(1) และ (3) แห่งพระราชบัญญัติ

เทศบาลและแก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวง พ.ศ. 2541 (14) ในมาตรา 45(8) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 62(14) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีอำนาจตามกฎหมายที่จะกำหนดการป้องกันและควบคุมโรค โดยสามารถตั้งงบประมาณดำเนินการ และสามารถจัดซื้อวัคซีนได้ ดังเช่นกรณีการป้องกันโรคที่ผ่านมา (หนังสือกระทรวงมหาดไทย, 2560, น. 1; ศรัณยู ภักดิ์วิงษ์, 2560, น. 70)

ปัจจุบันประเทศไทย มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 7,850 แห่ง ทำหน้าที่ในการบริการสาธารณะทั่วทั้งประเทศ ซึ่งมีผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้ง จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีจำนวนประชากร 2,634,154 คน มากเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ หากไม่นับกรุงเทพมหานคร ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด มีจำนวน 334 แห่ง มีจำนวนมากที่สุดในประเทศเช่นกัน (ประกาศสำนักทะเบียนกลาง, 2564, น. 10; กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2563, ออนไลน์) ดังนั้น จำนวนประชากรและจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีจำนวนมากที่สุดในระดับประเทศ จึงมีความน่าสนใจที่จะใช้เป็นพื้นที่ในการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 โดยสถานการณ์การแพร่ระบาดในจังหวัดนครราชสีมา โดยช่วงของการระบาดในพื้นที่ครั้งแรกในวันที่ 7 เมษายน 2563 จำนวน 28 ราย (กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นครราชสีมา, 2563, น. 6) ระลอกต่อมาในวันที่ 9 เมษายน 2564 จังหวัดนครราชสีมา พบผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 (COVID-19) ในพื้นที่จำนวน 17 ราย ซึ่งเกี่ยวพันกับคลัสเตอร์สถานบันเทิงในกรุงเทพมหานคร (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา, 2564, ออนไลน์) หากนับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน - 20 สิงหาคม 2564 จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนผู้ป่วยสะสม จำนวน

15,914 ราย เสียชีวิตสะสมจำนวน 116 ราย รักษาหายจำนวน 9,515 ราย และกำลังรักษาอยู่จำนวน 6,283 ราย ถือว่ามีความรุนแรงที่มีลักษณะ “ไฟลามทุ่ง” (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา, 2564, ออนไลน์) อย่างไรก็ตาม แผนการเผชิญเหตุกรณีการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา- 2019 จังหวัดนครราชสีมาได้กำหนดให้มีคณะกรรมการในการบัญชาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยสนับสนุนหน่วยงานด้านสาธารณสุข

ดังนั้น การศึกษานี้จะสะท้อนถึงการจัดบริการสาธารณสุขภายใต้ภาวะยุ่งยาก (Dilemma) ของภาครัฐส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ทราบถึงระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 และผลลัพธ์ที่ได้นำมาปรับปรุงเป็นแนวทางการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันโรคอุบัติใหม่ที่กำลังเกิดขึ้นและอาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้กำหนดนโยบายต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1) เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

2) เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ตามความเห็นประเภทบุคลากรท้องถิ่น ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน

3. คำถามของการศึกษา

การประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน

จังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันเป็นอย่างไร และหากต้องการสร้างแนวทางการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

4. ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ การวิจัยต่างๆ ตลอดจนกฎหมายพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้องนำมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ ได้กำหนดตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ ประเภทบุคลากรท้องถิ่น ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประสิทธิภาพการทำงาน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ด้านบุคลากร (Man) ด้านเงิน (Money) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials) และด้านการจัดการ (Management)

5. ทบทวนวรรณกรรม

5.1 ทรัพยากรการบริหาร

องค์การทุกประเภทย่อมมีภารกิจหลักที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุผล อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยอาศัยทรัพยากรการบริหาร ซึ่งมีนักวิชาการอธิบายเอาไว้ ผู้วิจัยสรุปโดยสังเขปดังนี้ สมคิด บางโม (2545, น. 61) ได้กล่าวว่า ทรัพยากรในการบริหาร หมายถึง วัตถุและเครื่องใช้ต่างๆ เพื่อประกอบการดำเนินงานตามภารกิจให้บรรลุผลสำเร็จ โดยทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ มนุษย์ (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และความสามารถในการจัดการ (Management) เครื่องจักร (Machine) และตลาด (Market) ถึงหมายถึงปฏิสัมพันธ์

ต่อผู้รับบริการหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบภารกิจขององค์กร ส่วน ทวน พินธุพันธ์ (2549, น. 15) ได้กล่าวถึงทรัพยากรว่า เป็นสิ่งที่เป็นตัวกลางที่ช่วยในการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุผลสำเร็จ โดยทรัพยากรในการบริหารที่สำคัญคือ 4Ms ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และการจัดการ (Management) ขณะที่ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2551, น. 47) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ในการบริหารจัดการเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จได้ จะเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ ดังนี้ (1) การบริหารคน (Man) (2) การบริหารเงิน (Money) (3) การบริหารวัสดุอุปกรณ์ (Material) (4) การบริหารงานทั่วไป (Management) (5) การบริหารการให้บริการประชาชน (Market) (6) การบริหารคุณธรรม (Morality) (7) การบริหารข้อมูล (Message) (8) การบริหารเวลา (Minute) และ (9) การบริหารการวัดผล (Measurement) และ จีรวิญญู บุญวัฒนาภรณ์ (2556, น. 61) ได้กล่าวว่า ทรัพยากรการบริหารเป็นการนำปัจจัยขององค์กรที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการกำหนดแนวทางการวางแผน การจัดการ และการควบคุมกำกับดูแล ด้วยการใช้ศาสตร์และศิลป์เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น Peter F. Drucker (1909 – 2005) นักเศรษฐศาสตร์ชาวออสเตรเลีย ได้รับการยกย่องว่าเป็น “นักนิเวศสังคม ผู้บุกเบิกแนวคิดด้านการบริหารจัดการขององค์กรธุรกิจสมัยใหม่” ได้เขียน “Management: Tasks, Responsibilities, Practices” ขึ้นในปี 1973 เขาอธิบายว่า ทฤษฎีการจัดการตามหลักการ 4M ประกอบด้วย (1) Man เป็นการบริหารกำลังคนจะใช้คนอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลกับงานให้เกิดประโยชน์มากที่สุด (Drucker, 1973, pp. 3-4) (2) Money เป็นการบริหารเงิน จะจัดสรรเงินอย่างไรให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุด แต่สามารถทำให้การใช้จำนวนเงินที่มีให้เกิด

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีประโยชน์สูงสุด (Drucker, 1973, p. 106) (3) Materials เป็นการบริหารวัสดุในการดำเนินงาน การจัดเตรียมเครื่องมือที่เหมาะสม ที่ไหน และเมื่อใดจำเป็น แล้วจะทำอย่างไรให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด สามารถก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Drucker, 1973, p. 144) (4) Management อันหมายถึงกระบวนการจัดการบริหาร การจัดระเบียบ ควบคุม กำหนดวัฒนธรรมและสังคม เพื่อให้การทำงานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่ (Drucker, 1973, p. 5)

ดังนั้น แม้องค์กรปกครองท้องถิ่นจะมีใช้หน่วยธุรกิจหรือเป็นกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม แต่งานวิจัยครั้งนี้ได้เลือกใช้กรอบคิดทรัพยากรการบริหาร หรือเรียกย่อๆ ว่า “4M’s” ซึ่งได้แก่ บุคลากร (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management) เพื่อให้ทราบว่าองค์ประกอบทั้ง 4 ประการที่ลงทุนไปหรือที่ใช้ปฏิบัติภารกิจ (Input) สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ได้ (Output) และเกิดความคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพสูงสุดขององค์กรปกครองท้องถิ่นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

5.2 ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System: ICS)

แนวคิดระบบบัญชาการเหตุการณ์

การเกิดขึ้นของสาธารณภัยแต่ละครั้งถือเป็นภาวะวิกฤต หรือสถานการณ์ฉุกเฉินที่ต้องอาศัยระบบคิดในการจัดการที่เป็นระบบคิดเดียวกัน และมีเครื่องมือในการจัดการภาวะวิกฤต “ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System: ICS)” ถูกพัฒนาขึ้นเมื่อประมาณ 40 ปีที่ผ่านมา หลังจากที่ประเทศสหรัฐอเมริกาต้องประสบกับความเสียหายอย่างร้ายแรง อันเกิดจากไฟป่าทางตอนใต้ของรัฐแคลิฟอร์เนีย ในปี พ.ศ. 2513 (ค.ศ. 1970) (สำนักงานปลัดกระทรวง

สาธารณสุข. กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2562, น. 397)

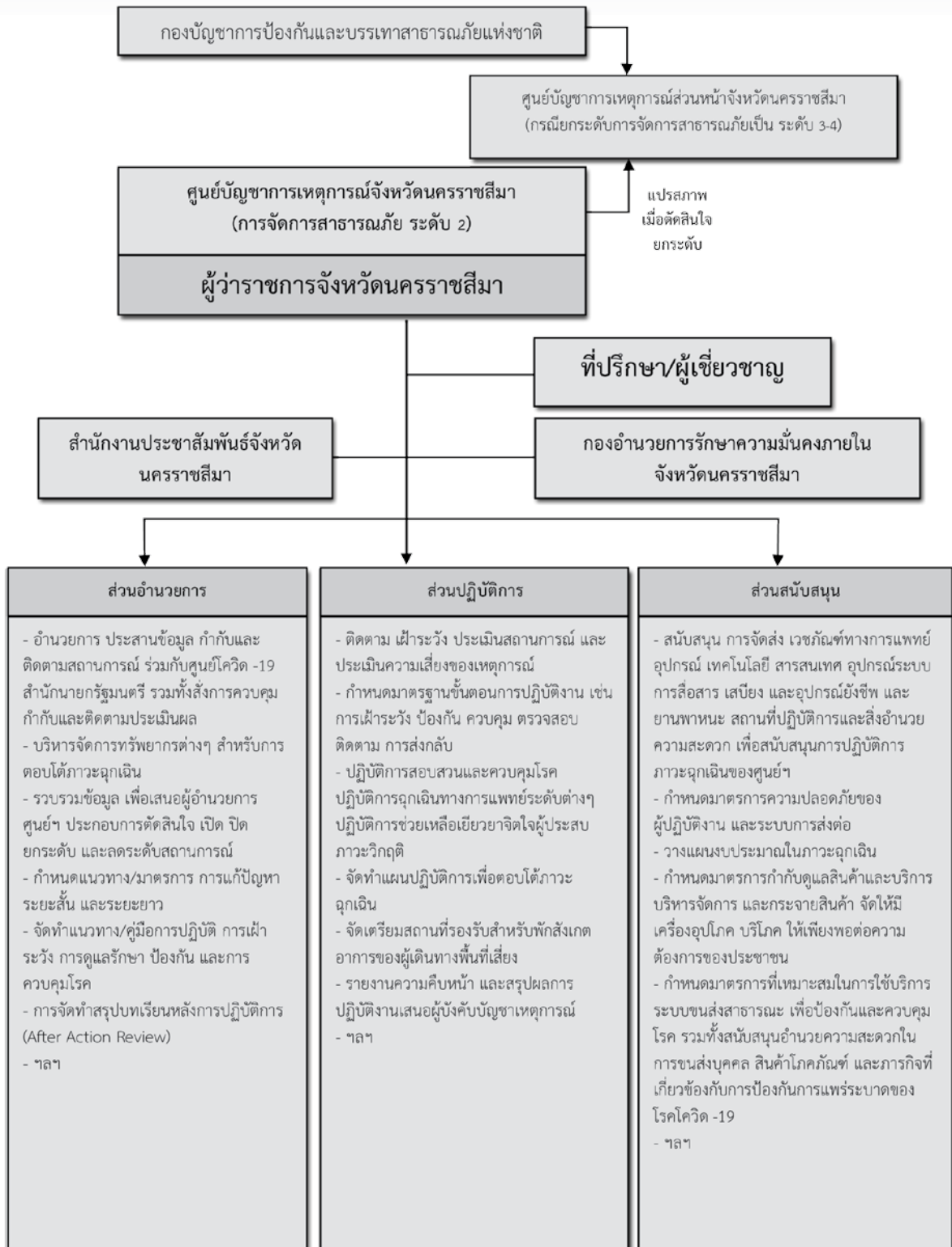
สำหรับประเทศไทย ภายหลังจากการมีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2563 ได้มีการจัดโครงสร้างของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด – 19 ตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2563 เพื่อเป็นการจัดโครงสร้างขององค์กรให้เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ และเพื่อให้การดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีการจัดโครงสร้างภายในประกอบด้วย 10 หน่วยงานย่อย ซึ่งจะไม่ขอกล่าวอธิบายรายละเอียดในที่นี้

สำหรับกรณีจังหวัดนครราชสีมา ตามแผนเผชิญเหตุกรณีการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้กำหนดให้มีคณะทำงานในการบัญชาการการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในจังหวัดนครราชสีมา กรณีหากมีการตรวจพบผู้ป่วย จะยกระดับเป็นศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมาเป็นผู้บัญชาการ ในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด พร้อมสั่งการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์การป้องกันการระบาด ระดับอำเภอมีศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ และระดับท้องถิ่นมีศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เตรียมการรับสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยนครราชสีมา, 2563, น. 6-7) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดดังกล่าว แสดงโครงสร้างการทำงาน ได้ดังภาพ 1

ภายใต้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดนครราชสีมา โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บัญชาการ ซึ่งมีสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีฐานะเป็น “หน่วยนำ” ในระดับพื้นที่ที่มีหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ ที่เรียกว่า “โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)” อันเป็นกำลังหลักในการปฏิบัติการ ทั้งการสกัดกั้น ฝ้าระวังโรค การค้นหากลุ่มเสี่ยง การส่งตัวเข้าระบบการรักษา ตลอดจนการติดตาม เพื่อชะลอภาระงานการรักษาพยาบาลในระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ไม่ให้สูงขึ้นไปจนถึงขั้นวิกฤต หรือเกิดภาวะเตียงล้นได้ ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็น “หน่วยสนับสนุน”

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2562, น. 408) ได้กล่าวถึง “ระบบควบคุมโรคและภัยสุขภาพที่เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข” ว่า จำเป็นจะต้องมีทีมฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) และเครือข่าย ได้รับการพัฒนาให้เป็นกลไกที่สำคัญของประเทศไทยในการทำงานด้านสุขภาพ การพัฒนานี้ได้ผ่านกระบวนการด้านนโยบายจนถึงการปฏิบัติการรับมือสถานการณ์จริง ได้สั่งสมประสบการณ์จากการเรียนรู้ ความสำเร็จ ความล้มเหลว ข้อผิดพลาดและอุปสรรคต่างๆ มากมาย กระบวนการพัฒนายังต้องเดินทางพัฒนาต่อไป เพื่อสร้างนวัตกรรม ปรับปรุงระบบงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพมากขึ้น ขยับสู่การเตรียมความพร้อมในระดับที่สูงขึ้น เพื่อรับมือภัยสุขภาพและอุบัติภัยต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ดังนั้น ระบบการบัญชาการเหตุการณ์ จึงเป็นระบบที่ใช้เพื่อการสั่งการ ควบคุม และประสานความร่วมมือของหลายหน่วยงานในการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินสาธารณสุข

ภาพที่ 1 โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดนครราชสีมา

(ที่มา: กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยนครราชสีมา, 2563, น. 7)

บทบาทของบุคลากรองค์กรปกครองท้องถิ่น

บทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการป้องกันและควบคุมโรคตามกฎหมายจัดตั้งดังกล่าวมาแล้วในบทนำ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในด้านบทบาทของผู้ปฏิบัติ สามารถสรุปให้เข้าใจพอสังเขป ดังนี้ (1) ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 ข้อ 7 แต่งตั้งให้ข้าราชการสังกัดราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เฉพาะในเขตที่ที่ตนมีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ (2) ข้าราชการสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล

(2) ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติ

โรคติดต่อ พ.ศ. 2558 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2563 ข้อ 5 แต่งตั้งให้ข้าราชการสังกัดราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เฉพาะในเขตที่ที่ตนมีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ (2) ข้าราชการสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล

ดังนั้น ทั้งกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรท้องถิ่น ได้ให้อำนาจในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน มีอำนาจหน้าที่โดยชอบตามกฎหมายในการควบคุมและระงับโรคติดต่อ

6. กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสร้างเป็นกรอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 2

สมมติฐานการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประเภทบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต่างกันมีความเห็นต่อการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาที่แตกต่างกัน

2. ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างกัน มีระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ที่แตกต่างกัน

3. ประสบการณ์ทำงานที่ต่างกัน มีความเห็นต่อการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ที่แตกต่างกัน

7. วิธีดำเนินการศึกษา

7.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร ในการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์กรบริหารส่วนตำบล รวมทั้งสิ้น 334 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ศึกษาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ 32 อำเภอ ทำการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรที่ทราบจำนวนประชากรของ Yamane (1973, pp. 727-728) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 จากทั้งหมด 334 แห่ง ผลการคำนวณขนาดตัวอย่างการวิจัยคือ 182.01 ตัวอย่าง ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทั้งหมดคือ จำนวน 182 ตัวอย่าง เพื่อป้องกันความผิดพลาดคลาดเคลื่อน จึงทำการปรับกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เพิ่มอีกร้อยละ 5 จึงได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนทั้งสิ้น 191 ตัวอย่าง

การวิจัยเชิงคุณภาพ สำหรับกลุ่มตัวอย่างใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) โดยกำหนดเกณฑ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะต้องเป็นผู้ปฏิบัติและมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี

7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. *แบบสอบถาม* จัดทำขึ้นโดยอาศัยการค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัย เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายปิดที่มีคำตอบไว้แล้ว ผ่านการตรวจสอบความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน นำแบบสอบถามไปทดสอบ จำนวน 30 ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการของครอนบาคได้เท่ากับ 0.903 และได้ทำการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ตัวแปร	จำนวนตัวชี้วัด (ข้อ)	ค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha	
		กลุ่มทดลอง (n=30)	กลุ่มตัวอย่าง (n=201)
ด้านบุคลากร	5	0.761	0.731
ด้านงบประมาณ	5	0.757	0.738
ด้านวัสดุ อุปกรณ์	5	0.804	0.782
ด้านการจัดการ	5	0.861	0.892
รวม	20	0.903	0.911

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) สร้างโดยผ่านการเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

7.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ใช้วิธีทำหนังสือประสานงานขอความอนุเคราะห์ที่เป็นทางการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ในการแจกแบบสอบถามดังกล่าว กระจายให้ครบทุกอำเภอในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้โปรแกรมประชุมออนไลน์ (ZOOM Cloud Meetings) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยจะป้อนคำถามให้แก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้เชิญมา เพื่อให้ได้ข้อมูล ข้อคิดเห็น และประเด็นสำคัญอื่นๆ ที่เกิดจากการสนทนา

7.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS PC+ ที่เก็บรวบรวมได้มาเปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลข (Code) แล้วบันทึกลงในโปรแกรม โดยใช้สถิติพรรณนา โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตอนที่ 1 เป็นพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วทำการคำนวณหาข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. ตอนที่ 2 เป็นระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน 20 ข้อ โดยทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แปลผลคะแนนรายข้อและโดยภาพรวม

3. การเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยสถิติ T-test และ One-Way Anova

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดประเด็น 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร (Man) ด้านเงิน (Money) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials) และด้านการจัดการ (Management) มาจัดกลุ่มประเด็น (Grouping) (3) ทำการวิเคราะห์ตามประเด็นข้อมูล โดยอธิบายความ (Explanation) และการตีความข้อมูล (Interpretation) และอภิปรายผลพร้อมพรรณนาความ (Description)

8. ผลการศึกษา

8.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถาม

(n=201)

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทบุคลากร		
พนักงานส่วนท้องถิ่น	91	45.3
ผู้บริหารท้องถิ่น	110	54.7
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	85	42.3
ปริญญาโท	114	56.7
ปริญญาเอก	2	1.0
ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	1	0.5
เทศบาลตำบล	85	42.3
เทศบาลเมือง	4	2
เทศบาลนคร	1	0.5
องค์การบริหารส่วนตำบล	110	54.7
ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	47	23.4
11 - 20 ปี	87	43.3
21 ปีขึ้นไป	67	33.3

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสร้างตารางแสดงค่าความถี่และค่าร้อยละ โดยบุคลากรส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 54.7 ระดับการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 56.7 เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 54.7 ประสบการณ์การทำงาน 11 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.3

8.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน และการแปลผลระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ข้อ ที่	รายการ	n = 201		
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1.	ด้านบุคลากร	3.20	0.62	ปานกลาง
2.	ด้านงบประมาณ	3.00	0.67	ปานกลาง
3.	ด้านวัสดุ อุปกรณ์	3.08	0.69	ปานกลาง
4.	ด้านการจัดการ	3.54	0.74	มาก
รวม		3.20	0.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 20 ข้อ

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีอันดับมากที่สุดคือ ด้านการจัดการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 รองลงมาคือด้านบุคลากร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 ถัดมาคือ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 และลำดับสุดท้ายคือ งบประมาณ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 ตามลำดับ (ซึ่งจะขอกล่าวอภิปรายสาเหตุของผลการวิจัยในหัวข้อสรุปผลการวิจัย)

สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม(ในฐานะผู้ปฏิบัติ) มีความเห็นเกี่ยวกับระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย(\bar{X}) เท่ากับ 3.20 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.56 ซึ่งหมายความว่าระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 อาจมีข้อบกพร่องหรือยุ่งยากอยู่บ้าง แต่ผลลัพธ์ส่วนใหญ่พอใช้ได้

8.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประเภทบุคลากรท้องถิ่น

ทรัพยากรบริหาร	ประเภทบุคลากร	n	M	Std. Deviation	Std. Error Mean	t-Value	P-Value
ด้านบุคลากร	ผอ. ขึ้นไป	91	3.20	0.620	0.065	0.011	0.917
	ผู้บริหารท้องถิ่น	110	3.19	0.614	0.059		
ด้านงบประมาณ	ผอ. ขึ้นไป	91	2.91	0.707	0.074	3.008	0.084
	ผู้บริหารท้องถิ่น	110	3.07	0.624	0.059		
ด้านวัสดุ อุปกรณ์	ผอ. ขึ้นไป	91	3.03	0.749	0.079	0.941	0.333
	ผู้บริหารท้องถิ่น	110	3.13	0.635	0.061		
ด้านการจัดการ	ผอ. ขึ้นไป	91	3.53	0.804	0.084	0.024	0.876
	ผู้บริหารท้องถิ่น	110	3.55	0.679	0.065		
รวม	ผอ. ขึ้นไป	91	3.17	0.587	0.062	0.700	0.404
	ผู้บริหารท้องถิ่น	110	3.24	0.536	0.051		

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบ Independent Sample T-test พบว่า บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต่างกันมีความเห็นต่อระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ในการวิเคราะห์ประเด็นเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวแปร ผู้วิจัยจะทำการกำจัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดออกไป เพราะมีกลุ่มตัวอย่างเพียงแห่งเดียว ไม่สามารถทำการวิเคราะห์ต่อไปได้ และได้ทำการจัดกลุ่มตัวแปรใหม่ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มองค์กรบริหารส่วนตำบลและกลุ่มเทศบาล เพื่อให้สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในทางสถิติได้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประเภท อปท. (ระหว่าง อบต. กับเทศบาล)

ทรัพยากรบริหาร	ประเภท อปท.	n	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	t-Value	P-Value
ด้านบุคลากร	เทศบาล	90	3.27	0.572	0.060	1.42	0.16
	อบต.	110	3.15	0.639	0.061		
ด้านงบประมาณ	เทศบาล	90	3.07	0.672	0.071	1.21	0.23
	อบต.	110	2.95	0.655	0.062		
ด้านวัสดุ อุปกรณ์	เทศบาล	90	3.06	0.677	0.071	-0.35	0.73
	อบต.	110	3.09	0.700	0.067		

ทรัพยากรบริหาร	ประเภท อปท.	n	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	t-Value	P-Value
ด้านการจัดการ	เทศบาล	90	3.59	0.792	0.083	0.75	0.46
	อบต.	110	3.51	0.687	0.066		
รวม	เทศบาล	90	3.25	0.556	0.059	0.89	0.38
	อบต.	110	3.18	0.561	0.054		

จากตารางที่ 4 จากการทดสอบ Independent Sample T-test พบว่า ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต่างกัน มีระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ทรัพยากรบริหาร	ประสบการณ์การทำงาน	n	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	t-Value	P-Value
ด้านบุคลากร	น้อยกว่า 10 ปี	47	3.42	0.639	0.093	4.316	0.015*
	11 - 20 ปี	87	3.15	0.592	0.063		
	21 ปีขึ้นไป	67	3.09	0.599	0.073		
ด้านงบประมาณ	น้อยกว่า 10 ปี	47	3.23	0.637	0.093	4.349	0.014*
	11 - 20 ปี	87	2.98	0.673	0.072		
	21 ปีขึ้นไป	67	2.86	0.644	0.079		
ด้านวัสดุอุปกรณ์	น้อยกว่า 10 ปี	47	3.20	0.701	0.102	1.238	0.292
	11 - 20 ปี	87	3.09	0.727	0.078		
	21 ปีขึ้นไป	67	2.99	0.622	0.076		
ด้านการจัดการ	น้อยกว่า 10 ปี	47	3.78	0.817	0.119	3.361	0.037*
	11 - 20 ปี	87	3.49	0.691	0.074		
	21 ปีขึ้นไป	67	3.45	0.708	0.086		
รวม	น้อยกว่า 10 ปี	47	3.41	0.592	0.086	4.483	0.012*
	11 - 20 ปี	87	3.18	0.546	0.059		
	21 ปีขึ้นไป	67	3.10	0.522	0.064		

* คำนวณค่าสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบ One-Way Anova พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน มีระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้น เพื่อต้องการทราบว่าคู่ใดที่มีความแตกต่างโดยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Post Hoc) ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 10 ปี	11 - 20 ปี	21 ปีขึ้นไป
		3.41	3.18	3.10
น้อยกว่า 10 ปี	3.41	-	.23*	.31*
11 - 20 ปี	3.18	-	-	.08
21 ปีขึ้นไป	3.10	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการทดสอบของ LSD ค่าเฉลี่ยระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความเห็นต่อระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงาน 11 - 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป

(2) ผู้อำนวยการกลุ่มงานการเงิน บัญชี และการตรวจสอบ (3) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (4) ท้องถิ่นอำเภอ และ (5) ผู้อำนวยการกองคลังเทศบาล

สำหรับข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีอายุเฉลี่ย 45 ปี มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเฉลี่ยประมาณ 21 ปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีวิวุฒิคุณวุฒิ และมีประสบการณ์ทำงานมาอย่างยาวนาน ผลของการสัมภาษณ์ จัดลำดับตามหัวข้อเอาไว้ 5 หัวข้อ ดังนี้ (1) ด้านบุคลากร (2) ด้านงบประมาณ (3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (4) ด้านการจัดการ (5) แนวทางการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 และข้อเสนอแนะ มีดังนี้

8.4 ผลการสรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ ตามที่กำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ โดยใช้โปรแกรมประชุมออนไลน์ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2564 โดยมีผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 5 คน คือ (1) ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาล

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาล

ด้านบุคลากร สำหรับปัญหาด้านบุคลากร ยกตัวอย่างของเทศบาลซึ่งมีเจ้าหน้าที่ในกองสาธารณสุขจำนวน 3 คน ซึ่งก็มีปัญหาในด้านของคนที่จบการศึกษา

ด้านสาธารณสุขโดยตรงเพียงแค่นักหนึ่งคน นอกนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ธุรการ ซึ่งยังขาดความรู้ ทักษะในเรื่องของการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ส่งผลให้การทำงานบางอย่างเกิดความล่าช้าไม่ทันต่อปัญหาที่เกิดขึ้น

ด้านงบประมาณ สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลบางแห่ง ซึ่งมีขนาดเล็กก็จะมีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ทั้งในส่วนของการป้องกันโรคติดต่อ ทำให้การบริการประชาชนอาจไม่ทั่วถึง แต่อย่างไรก็ตามจะต้องมีงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เช่น สปสช. สสส. ทำให้ยังสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่ได้

ด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นสิ่งที่สืบเนื่องมาจากปัญหาด้านงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้ในช่วงแรกขาดวัสดุ/อุปกรณ์ในการบริการประชาชน มีการปรับแผนโดยการปรับโครงการของ สปสช. ซึ่งไม่สามารถดำเนินการในช่วงของการระบาด นำงบประมาณมาใช้ในการจัดซื้อวัสดุ/อุปกรณ์ในการดำเนินการแทน งานทั่วไป ได้มีการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น สถาบันการศึกษาที่มีศักยภาพในการให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น

ด้านการจัดการ การจัดการภายในเทศบาลไม่พบปัญหา ทุกหน่วยงานทุกกองให้ความช่วยเหลือกันในการดำเนินงานอย่างดี โดยผู้นำองค์กรได้มีแนวคิดในการกระจายงาน เพื่อไม่ให้กองสาธารณสุขรับผิดชอบในการดำเนินงานอยู่เพียงกองเดียว ที่อาจจะทำให้การทำงานเกิดความล่าช้า ในการแบ่งงานหรือกระจายความรับผิดชอบได้มีการบันทึกไว้อย่างชัดเจน และได้ให้แต่ละกองรับผิดชอบในการดำเนินงานด้านต่างๆ เช่น กองสาธารณสุขรับผิดชอบในการจัดทำโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดหาวัสดุ/อุปกรณ์ที่จำเป็นในการป้องกันโรค กองช่างรับผิดชอบในการปรับปรุงโครงสร้าง เช่น สถานที่กักตัว สถานที่พักคอย สำนักงานปลัดรับผิดชอบ

ในเรื่องของเวรยาม กองสวัสดิการรับผิดชอบในการสนับสนุนการแจกถุงยังชีพสำหรับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว เป็นต้น

ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาล ยังได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะว่า ควรมีมาตรการการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยในปัจจุบันมีหนังสือชักชวนออกมามากมาย แต่บางครั้งรายละเอียดในหนังสือมีความซ้ำซ้อนหนังสือสั่งการ มีทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและท้องที่ รวมทั้งความซ้ำซ้อนของการเบิกจ่ายงบประมาณที่มีทั้งเบิกจากงบของท้องถิ่น จากงบประมาณของ สปสช. จากงบประมาณของ ปก. เป็นต้น ซึ่งบางครั้งการมอบหมายภารกิจที่ไม่ชัดเจน ทำให้มีการเบิกเงินซ้ำซ้อนและเป็นปัญหาในภายหลังกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายของท้องถิ่น

ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาล ยังได้กล่าวถึง แนวทางการเตรียมความพร้อมหรือกำหนดแผนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคตว่า เทศบาลได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับและป้องกันโรคระบาดที่อาจจะเกิดขึ้น โดยมีการได้ปรับแผนการดำเนินงานของเทศบาลโดยการบรรจุโครงการป้องกันและระงับโรคติดต่อและไม่ติดต่อในชุมชน ไว้ในงบประมาณเทศบาลปี พ.ศ. 2565 ซึ่งสามารถดำเนินการได้ทั้งกรณีที่มีการระบาดของโรคหรือสามารถดำเนินการในกรณีไม่เกิดการติดต่อได้โดยการอบรมให้ความรู้สร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรและประชาชนในพื้นที่เพื่อเตรียมตัวในการดำเนินการต่างๆ หากมีสถานการณ์โรคติดต่อเกิดขึ้น

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกลุ่มงานการเงิน บัญชี และการตรวจสอบ

ด้านบุคลากร ด้านบุคลากร โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีบุคลากรให้พร้อมก่อนลำดับแรก คือนายก ปลัด ผู้อำนวยการกองต่างๆ พร้อมทำงาน พร้อม

รับนโยบาย เพื่อปฏิบัติหน้าที่พร้อมขับเคลื่อนการทำงาน เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ หากบุคลากรไม่เพียงพอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็อาจประสานให้บุคลากรในพื้นที่/จิตอาสาที่มีความรู้ความสามารถมาช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ได้

ด้านงบประมาณ ด้านการเงินหรือด้านงบประมาณโดยท้องถิ่นสามารถใช้เงินจากเงินสำรองจ่าย ถ้าไม่เพียงพอก็สามารถโอนมาเพิ่มเติม หากไม่มีงบประมาณก็สามารถเบิกเงินสะสมได้ ถ้าท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการเองได้ก็อาจอุดหนุนหน่วยงานอื่นได้และท้องถิ่นยังสามารถใช้งบประมาณของ สปสช. โดยไม่ขัดกับระเบียบได้

ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยให้สามารถดำเนินงานจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดเชื้อตามหนังสือสั่งการที่ได้สั่งการออกไป โดยให้พิจารณาจากความจำเป็นเหมาะสมและประหยัด

ด้านการจัดการ ด้านจัดการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อรับทราบนโยบายมาแล้ว ต้องมีการวางแผน ขั้นตอนการทำงาน ทั้งด้านของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้การดำเนินงานสามารถประสบผลสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามที่กำหนดไว้

ผู้อำนวยการกลุ่มงานการเงิน บัญชี และการตรวจสอบ ยังได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่มีปัญหาที่แตกต่างกัน เช่น ในเขตเทศบาล เขต อบต.ความแออัดของคนในพื้นที่ การประกอบอาชีพของคนในแต่ละพื้นที่ก็จะแตกต่างกัน จึงอยากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีอิสระทางความคิดในการออกแบบการดำเนินการแก้ไขปัญหาของตนเอง ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนดที่ถูกต้อง

ผู้อำนวยการกลุ่มงานการเงิน บัญชี และการตรวจสอบ ยังได้กล่าวถึงแนวทางการเตรียม

ความพร้อมหรือกำหนดแผนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคตว่า ด้านกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ที่กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ เพื่อประกอบการให้คำปรึกษาในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดข้อติดขัด สงสัย ในประเด็นต่างๆ เพื่อให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นราบรื่น กล่าวที่จะดำเนินการต่างๆ เนื่องจากมีกฎหมายระเบียบระบุให้สามารถเบิกจ่ายได้

3. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านบุคลากร ในทุกพื้นที่โดยเฉพาะในหน่วยงานขนาดเล็ก นั้นประสบปัญหาเกี่ยวกับจำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอและไม่ตรงตามความรู้ความสามารถที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน ควรมีการสนับสนุนบุคลากรหรือองค์ความรู้ที่จะสามารถนำไปดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน

ด้านงบประมาณ การดำเนินงานด้านการเงินหรือ งบประมาณไม่ประสบปัญหามากนัก เนื่องจากได้รับการแนะนำและผู้ปฏิบัติงานเองมีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานทั้งการตั้งงบประมาณ การเบิกจ่าย หรือการใช้จ่ายเงินหรืองบประมาณต่างๆ ซึ่งถูกตามระเบียบข้อกำหนดต่างๆ ที่รองรับอย่างถูกต้อง

ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านวัสดุ/อุปกรณ์ไม่ประสบปัญหา เนื่องจากมีงบประมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินงานในส่วนนี้และได้รับการแนะนำในด้านการเบิกจ่าย หรือการจัดซื้อจัดจ้างต่างๆ ซึ่งมีระเบียบข้อกำหนดต่างๆ ที่รองรับอย่างถูกต้อง

ด้านการจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการในด้านต่างๆ ได้ตามแนวทางที่รัฐบาลหรือจังหวัดได้สั่งการมา แต่อาจจะติดปัญหาในด้านบุคลากรหรือขั้นตอนบางอย่างบ้างเล็กน้อย แต่ก็สามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองและขอรับคำแนะนำจาก

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการต่างๆ ได้ตามที่ได้กำหนดแผนการดำเนินงานไว้

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ยังได้กล่าวถึง ข้อเสนอแนะว่า ควรกำหนดระเบียบข้อกฎหมาย การปฏิบัติงานในการป้องกัน โดยเฉพาะสำหรับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สามารถรองรับ การปฏิบัติงานในการป้องกัน ควบคุมโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงควรมีระเบียบที่สะดวกที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว คล่องตัว และมี ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรมีการอุดหนุนงบประมาณ เพิ่มเติมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ ดำเนินการในภาวะฉุกเฉิน และจัดสรรอัตรากำลังด้าน บุคลากรและหรือการถ่ายโอน การให้ความรู้แก่บุคลากร ที่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านหน้า

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ยังได้กล่าวถึง แนวทางการเตรียมความพร้อมหรือกำหนดแผนให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคตว่า เพิ่มแนวทางใน การอบรมให้ความรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมการกำหนด แผนเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ท้องถิ่นอำเภอ

ด้านบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านบุคลากรในการดำเนินการ ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 โดยประสานกับ หน่วยงานหลักคือหน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับส่วนราชการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายปกครอง ทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ที่อยู่ในชุมชนในการให้ ความร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกัน

ด้านงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยในการใช้งบประมาณในส่วนของกรดำเนินการ ป้องกันโรคทางด้านการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ การรักษาพยาบาลการควบคุมโรคด้านเวรยามด้าน

ปรับปรุงสถานที่โรงพยาบาลสนามสถานที่กักตัว สถานที่พักคอยซึ่งด้านงบประมาณการเบิกจ่ายต่างๆ ในด้านระเบียบข้อสั่งการก็ได้รับการยกเว้นจากผู้มี อำนาจซึ่งทำให้การดำเนินงานสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว และคล่องตัวเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับที่ถูกต้อง

ด้านวัสดุอุปกรณ์ ในด้านวัสดุอุปกรณ์แยกเป็น 2 ประการ คือ ประการแรก วัสดุอุปกรณ์ในการ ดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เพียงพอ และยังต้องการอีกหลายประการซึ่งอยู่กับผู้บริหาร ในการอนุมัติเบิกจ่ายจัดซื้อ ประการที่สอง วัสดุอุปกรณ์ ที่จะจัดซื้อในศูนย์ต่างๆ เช่นโรงพยาบาลสนามสถานที่ พักคอยสถานที่กับตัวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความชัดเจนในการเบิกจ่ายเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้านการจัดการ ในเขตพื้นที่มีการจัดการระบบ ป้องกันโรคโควิดค่อนข้างชัดเจนในระดับหนึ่งแต่ เนื่องจากการปรึกษาหารือในบางเรื่องยังขาดการประชุม ร่วมเพราะเหตุรวมตัวเกินกฎหมายกำหนดจึงทำให้ บางเรื่องยังไม่เข้าใจตรงกันจำเป็นต้องมีปัญหาที่เกิดจาก การปฏิบัติผิดขั้นตอนแต่ยังสามารถแก้ไขได้

ท้องถิ่นอำเภอ ยังได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะว่า (1) ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับบนประสานและ กำหนดทิศทาง แนวทาง และการบริหารงานให้ชัดเจน ในด้านอำนาจหน้าที่เพื่อสั่งการมาในระดับล่าง เพื่อการ ดำเนินการทุกด้านจะได้ถูกต้องตามระเบียบ (2) ต้องการ ให้หน่วยเหนือโอนงบประมาณให้กับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ในการปฏิบัติงาน เช่น ค่าน้ำมันรถ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าวัสดุ/ อุปกรณ์ในการป้องกันโรค เพราะในปัจจุบันการลงพื้นที่ เป็นการใช้รถส่วนตัว น้ำมันส่วนตัว วัสดุ/อุปกรณ์ส่วนตัว ในการปฏิบัติงาน ประสานกับหน่วยงานต่างๆ

ท้องถิ่นอำเภอ ยังได้กล่าวถึงแนวทางการเตรียม ความพร้อมหรือกำหนดแผนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในอนาคตว่า (1) ด้านงบประมาณได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานงบประมาณ งบกลาง เงินสะสมและเสนอกำขั้บการใช้จ่ายงบประมาณ (2) จัดเตรียมความพร้อมในการจัดตั้ง Ci Hi SQ HQ ให้ครบทุกพื้นที่ (3) ประสานงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รพ.สต. สสอ. รพ.ในพื้นที่ ในการรับผู้ป่วย จัดการผู้ป่วย และพี่เลี้ยงตามความเหมาะสม และตั้งรับให้พร้อม

5. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองคลังเทศบาล

ด้านบุคลากร คนหรือบุคลากร เป็นปัญหาที่สุดของการดำเนินงาน บุคลากรทุกระดับควรเล็งเห็นความสำคัญของปัญหา สามารถถ่ายทอดความรู้มาช่วยกันแก้ไขอย่างแท้จริง ไม่กระจุกตัวอยู่เฉพาะบุคคลบางกลุ่ม

ด้านงบประมาณ เนื่องจากเป็นโรคติดต่อที่ร้ายแรง ด้านการเงินหรือด้านงบประมาณ สามารถจัดสรรงบประมาณได้อย่างเพียงพอตามหนังสือสั่งการ แต่ยังคงขาดความเข้าใจด้านระเบียบกฎหมายการใช้งบประมาณ

ด้านวัสดุอุปกรณ์ สามารถจัดหาได้อย่างเพียงพอหากมีการวางแผนที่รวดเร็ว ชัดเจน

ด้านการจัดการ ควรสรรหาผู้เชี่ยวชาญทุกส่วนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มาร่วมในการระดมความคิด เร่งรัดดำเนินการ โดยคำนึงถึงประชาชนเป็นสำคัญ ให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายรองรับ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับหน่วยงานสาธารณสุข

ผู้อำนวยการกองคลังเทศบาล ยังได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะว่า ควรให้โอกาสแก่บุคลากร ที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม มีจิตสาธารณะ ให้ความสำคัญกับประชาชนอย่างแท้จริง ไม่เข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ ในทรัพย์สินของทางราชการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สามารถช่วยเหลือเงินแก่ผู้ตกงาน ผู้เจ็บป่วย จากสถานการณ์โควิดให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ กำหนดระยะเวลาไม่ให้ออกนอกพื้นที่ชัดเจน รมรณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันปฏิบัติตามมาตรการป้องกัน เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์ สามารถหาวิธีรักษาอย่างรวดเร็ว โรคระบาดก็ไม่สามารถแพร่เชื้อ หรือระบาด เป็นวงกว้างหรือกลายพันธุ์ เช่นเดียวกับโรคไข้หวัดสายพันธุ์ต่างๆ ที่สามารถควบคุมได้

ผู้อำนวยการกองคลังเทศบาล ยังได้กล่าวถึงแนวทางการเตรียมความพร้อมหรือกำหนดแผนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคตว่า มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ทุกช่องทางอย่างรวดเร็ว เตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ พร้อมให้บริการ และพร้อมใช้งานเสมอ กำหนดบุคลากรที่ต้องรับผิดชอบอย่างแท้จริง มีการวางแผน ดำเนินงาน รายงาน ติดตาม สรุปผลการดำเนินงาน ร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหา ดำเนินการแก้ไขปัญหา (ทันที) ในส่วนของงบประมาณ ไม่ใช่ปัญหาหลัก เนื่องจากมีระเบียบกฎหมายกำหนดอย่างชัดเจน สามารถใช้เงินงบประมาณ และเงินสะสมได้ หากไม่เพียงพอ

9. สรุปผลการศึกษา

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับ ปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า **ด้านการจัดการ** อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา มีนโยบาย มีการกำหนดแผน/เป้าหมายในการบริหารงานการป้องกันโรคอุบัติใหม่ชัดเจน ผู้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็น ปัญหาอุปสรรคในการป้องกันโรคอุบัติใหม่ และมีความกล้าตัดสินใจ แก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ การจัด

โครงสร้างหรือการตั้งคณะทำงานมีความเหมาะสม มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ การติดต่อสื่อสารแจ้งข่าว รับเรื่องสำหรับประชาชน (เช่น หมายเลขฉุกเฉิน เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ไลน์ อินสตราแกรม เสียงตามสาย รถกระจายเสียง) และมีการถอดบทเรียน หรือสรุปผลการปฏิบัติงาน ผลการดำเนินการป้องกันโรคอุบัติใหม่

ด้านบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา มีผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการด้านสาธารณสุข ด้านกฎหมาย ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานบุคลากรได้รับการอบรมหรือเพิ่มความรู้ในการป้องกันโรคฯ ก่อนปฏิบัติงาน จำนวนบุคลากรมีเพียงพอ และมีความเหมาะสมกับภาระงานการป้องกันโรคฯ หรือ การดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง บุคลากรให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการปฏิบัติงาน บุคลากรสามารถประสานงาน ส่งต่อผู้ติดเชื้อกับหน่วยงานอื่นได้ดีและมีประสิทธิภาพ

ด้านวัสดุ อุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด นครราชสีมา วัสดุ อุปกรณ์มีเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน มีการประสานขอสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์จากภาคธุรกิจ เอกชน ภาคประชาสังคม ภาคประชาชนในพื้นที่ มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน และการจัดการ ฐานข้อมูล เพื่อรายงานสถานการณ์ การเบิก - จ่ายวัสดุ อุปกรณ์มีความคล่องตัว มีการรับบริจาค เพื่อให้สามารถ นำวัสดุ อุปกรณ์ไปใช้ดำเนินการได้อย่างสะดวกและ รวดเร็ว

และลำดับสุดท้าย คือ *ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับ ปานกลาง* ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา มีงบประมาณเพียงพอ เหมาะสม สำหรับการดำเนินการป้องกันโรคฯ ขั้นตอนและการ เบิกจ่ายเงินมีความคล่องตัวทันต่อสถานการณ์ มีช่องทาง ขอสนับสนุนงบประมาณกรณีฉุกเฉินจำเป็นเร่งด่วน

โดยตรงจากส่วนกลาง มีการตั้งงบประมาณไว้ในแผน พัฒนาท้องถิ่น เพื่อป้องกันการเกิดโรคอุบัติใหม่ ในอนาคต มีการบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา เพื่อให้สามารถ นำไปใช้จ่ายดำเนินการได้อย่างสะดวก

จึงสรุปได้ว่า ระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการ ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ส่วนใหญ่พอใช้ได้ อาจมีข้อบกพร่องหรือยุ่งยากอยู่บ้าง แต่ผลลัพธ์ส่วนใหญ่ เชื่อถือได้ว่าเป็นธรรม

ในส่วนของผลการเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประเภทบุคลากรท้องถิ่น และประเภทองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเห็นต่อระดับการประยุกต์ ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมไม่แตกต่างกัน และประสพการณ์การทำงาน มีความเห็นต่อระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมแตกต่างกัน

สำหรับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีประสบการณ์การทำงานสูง มีความเชี่ยวชาญในด้านการปฏิบัติ และจากข้อมูล เอกสาร พบว่า ด้านบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 334 แห่ง มีบุคลากร (ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และ พนักงานจ้าง) รวมทั้งสิ้น 15,421 คน (สำนักงานส่งเสริม การปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา, 2564ก, น. 4) โดยในระยะแรกส่วนใหญ่ บุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการป้องกันโรค บุคลากรที่ในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ ส่งผลให้การทำงานบางอย่างเกิดความล่าช้าไม่ทันต่อ ปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ได้กำหนดแผนงานพัฒนาความรู้ด้าน สาธารณสุข จะมีเพียงแค่แผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล ตามสายงานหรือตำแหน่งที่ปฏิบัติ ในด้านงบประมาณ

พบว่า โดยส่วนใหญ่จะมีอุปสรรคในเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่ขาดงบประมาณ ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีงบประมาณเพียงพอไม่ประสบปัญหามากนัก เนื่องจากได้รับการแนะนำและปฏิบัติงานเองก็มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงาน ทั้งการตั้งงบประมาณ การเบิกจ่าย หรือการใช้จ่ายเงินหรือวิธีการงบประมาณต่างๆ ตามระเบียบ โดยมีการใช้งบประมาณในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 (โควิด-19) จังหวัดนครราชสีมา 312,303,930 บาท (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา, 2564, น. 1-2) ในด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า มีปัญหาอุปสรรคในระยะแรก เพราะเป็นระยะของการจัดหา จัดซื้อ โดยในการจัดซื้อดังกล่าวยึดตามความเห็นผู้เชี่ยวชาญ ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานรายการก็ยังไม่มีความชัดเจนว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดซื้อหรือไม่ จึงเป็นอีกอุปสรรคประการหนึ่งในด้านวัสดุอุปกรณ์ และในด้านการจัดการ พบว่า มีการบัญชาการณัการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับจังหวัด ระดับอำเภอที่ชัดเจน ไม่มีอุปสรรคเพราะมีโครงสร้างคณะทำงานศูนย์อำนวยการบัญชาการณัที่สามารถประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้โดยตรง

กล่าวโดยสรุปจากผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สรุปได้ว่า ระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ในการป้องกันโรคอาจมีข้อบกพร่องหรือยุ่งยากอยู่บ้าง แต่ผลลัพธ์ส่วนใหญ่พอใช้ได้ และด้านการจัดการ มีความเพียงพอและเหมาะสม

10. อภิปรายผล

ผลจากการศึกษา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับใด

จากผลการศึกษาพบว่า ระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดการ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และลำดับสุดท้าย คือ งบประมาณ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

ด้านบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีการกำหนดแผนงานพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาความรู้ด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะความรู้เรื่องการป้องกันโรคติดต่อ ในปัจจุบันพบว่าจะเป็นการทำงานร่วมกันกับหน่วยสาธารณสุขในระดับตำบล เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งผ่านการอบรมให้ความรู้ และขึ้นทะเบียนจากกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้นหากนำหลักผลประโยชน์เฉพาะท้องถิ่น (the principle of local benefit) หลักประสิทธิภาพ (the principle of efficiency) จะต้องมีการสรรหาบุคลากรในกรณีเฉพาะกิจ เพื่อให้มีบุคลากรเข้ามาทำงานโดยเร่งด่วน เพราะ “คน” คือหัวใจสำคัญของการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานของ พงษ์พิพัฒน์ ชุ่มสีดา และวินัย ทองภูบาล (2564, น. 158) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่องกลยุทธ์การป้องกันและควบคุมโรคโควิด-19 ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลพื้นฐานประกอบการสร้างกลยุทธ์มี 5 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยภายนอกจำนวน 4 องค์ประกอบ (PEST) ปัจจัยภายในจำนวน 4 องค์ประกอบ (4M) การจัดระบบและกลไกเพื่อสนับสนุนการป้องกันและควบคุมโรคจำนวน 5 องค์ประกอบแนวทางการป้องกันโรคติดต่อจำนวน 6 องค์ประกอบและแนวทางการควบคุมโรคติดต่อ

จำนวน 3 องค์ประกอบกลยุทธ์ 19-DIVOC STOP COVID-19 ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ จำนวน 4 ข้อเป้าประสงค์ จำนวน 11 ข้อกลยุทธ์ จำนวน 5 ข้อมาตรการ จำนวน 19 ข้อ และตัวชี้วัดความสำเร็จจำนวน 19 ข้อ ผลการประเมินกลยุทธ์ พบว่า มีระดับมากทั้งภาพรวมและรายข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด อย่างไรก็ตามประเด็นของบุคลากรดังกล่าว ถือเป็นงานที่ต้องใช้ทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ในการปฏิบัติงาน จะต้องมีการมีหน่วยงานคอยเข้ามาให้ความรู้วิธีรับมือที่อาจจะเกิดระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ หรือความเครียดของเจ้าหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน การมีบุคลากรที่มีทักษะรอบด้าน เป็นต้น

ในด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับในด้านบุคลากรที่กล่าวมา โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็ก แต่ต้องมีการปรับปรุงแบบการทำงาน เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ (1) อาจจะใช้วิธีพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงกันร่วมกันดำเนินการ (2) อาจจะใช้วิธีการขอความอนุเคราะห์วัสดุ อุปกรณ์จากเครือข่ายภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชนในพื้นที่ การประสานขอความช่วยเหลือจากผู้มีจิตสาธารณะผ่านการร่วมบริจาค เป็นต้น เมื่อสิ้นสุดกระบวนการแล้วจะต้องมีการถอดบทเรียน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการรับมือในอนาคต ดังเช่นงานของ ทศเทพ บุญทอง (2563, น. 12-13) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบ CAVE ในกรณีปฏิบัติการช่วยชีวิต 13 หมูป่า ณ วนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานในปฏิบัติการช่วยชีวิต 13 หมูป่า มีการร่วมมือของภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง (Collaboration) มีการเชื่อมโยงประสานการทำงานภายในหน่วยงานสาธารณสุขและหน่วยงานภายนอกอย่างชัดเจนและเป็นระบบ (Associated) มีการร่วมแรงร่วมใจจากประชาชนจิตอาสา (Voluntary) ทำให้เป็นแรงขับเคลื่อนให้

การปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Emergency Operation Center: EOC) ประสบความสำเร็จ ผลการประเมินความรู้ของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ข้อค้นพบคือ รูปแบบ CAVE ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในปฏิบัติการช่วยชีวิต 13 หมูป่า พบจุดแข็งด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนปัจจัยการทำงาน 4M ได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) เครื่องมืออุปกรณ์ สถานที่ ยานพาหนะ (Material) และการบริหารจัดการที่ดี (Management) มีอาสาสมัครทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ให้ความช่วยเหลือตามทักษะ ความสามารถ มีจุดอ่อนด้านการสื่อสารการทำงานเนื่องจากมี ผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident commander) หลายหน่วยงานทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความสับสน โดยมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาคือ นำรูปแบบที่ได้จากการพัฒนาแนวทางขยายผลไปใช้ในการดำเนินการจัดการภัยพิบัติอื่นๆ พร้อมทั้งมีการทบทวนบทบาทหน้าที่ตามผังโครงสร้างระบบบัญชาการเหตุการณ์ให้เป็นปัจจุบัน

ในด้านการจัดการ ซึ่งอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าการบัญชาการเหตุการณ์ มีโครงสร้างคณะทำงานชัดเจนทั้งระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ในส่วนศูนย์บัญชาการเหตุในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กยังไม่เป็นรูปธรรมชัดเจนมากนัก กล่าวคือในระดับท้องถิ่นซึ่งแทนที่จะเป็นหน่วยปฏิบัติเพราะมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่มากที่สุด ทำให้ไม่สามารถจัดตั้งกลไกคณะทำงานดังกล่าวได้ อันเนื่องมาจากขาดบุคลากร งบประมาณที่มีจำกัด ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กไม่ควรมอบนโยบายแบบ “ตัดเสื้อตัวเดียวให้ทุกคนใส่ (One-size-Fits-All)” ควรมีปรับปรุงแบบให้เป็นลักษณะบริการสาธารณะจัดทำต่อเนื่องกันระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ “ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง

สามารถร่วมกันจัดบริการสาธารณะได้” ดังกล่าวมาแล้ว เรื่อง การจัดบริการสาธารณะ (Public Services Management) ดังเช่นงานของ อลงกต สารกาล และศักดิ์สิทธิ์ ฆารเลิศ (2561, น. 36) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง แนวทางการสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพสำรวจข้อมูลเอกสาร (Documentary Survey) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผลการศึกษาพบว่า มีการจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือระดับพื้นที่ โดยใช้ชื่อว่า “ศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัย” มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การบริการประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน ตลอดจนคุณภาพชีวิตที่ดี มีการบริหารจัดการร่วมกันในการป้องกันและบรรเทาอัคคีภัย อุทกภัย หรือวาตภัย ภัยแล้ง ภัยที่เกิดจากสารเคมี และวัตถุอันตรายรั่วไหล ตลอดจนสาธารณภัยอื่นๆ ผลจากการดำเนินการทำให้ได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่างๆ มากมาย

2. เปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ Independent Samples T-test และ การวิเคราะห์ One-Way Anova เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างประเภทบุคลากรท้องถิ่น ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประสภการณ์การทำงาน

ประเภทบุคลากรท้องถิ่น และประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่ามีความเห็นต่อระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวได้ว่า กลุ่มองค์กรบริหาร

ส่วนตำบลกับกลุ่มเทศบาลที่ศึกษา ข้อมูลดังกล่าวมีความสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (LPA) ในภาพรวม ปี พ.ศ. 2563 ที่พบว่า เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลได้ค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับ ดีมาก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2563, น. 11) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างกัน ประสิทธิภาพการทำงานไม่แตกต่างกัน หากพิจารณาเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปในประเทศไทย ทั้งนี้ “ความใหม่” และ “ข้อจำกัด” ด้านบุคลากรของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการบริการสาธารณะบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน (อัครณัฐ วงศ์ปรีดี และรัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา, 2561, น. 93)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณา*ประสภการณ์การทำงาน* มีความเห็นต่อระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ พิชญ์ณัฐา พรหมศิลป์ และคณะ (2558, น. 151-152) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 ว่า พฤติกรรมของผู้บริหารท้องถิ่น จะมองเห็นเหตุการณ์ในอนาคตออก ด้วยสายตาว่างไกลจากประสภการณ์ที่สะสมมานานปี ด้วยการศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่องยาวนาน มองเห็นภาพรวมทั้งระบบ ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ ทันสมัย

จะช่วยมองเหตุการณ์ในอนาคตได้ใกล้เคียงความเป็นจริงมากขึ้น และสามารถตัดสินใจดำเนินการบริหารองค์กรให้เป็นในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมได้

อนึ่ง แม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 จะยังไม่สิ้นสุดลง แต่ผลของการศึกษานี้ก็สะท้อนให้เห็นว่า ในภาพรวมของระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมจำเป็นต้องมีการปรับปรุงแผนหรือรูปแบบการทำงานเพื่อให้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ

11. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้

1) ผู้กำหนดนโยบาย หรือผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรสนับสนุนทรัพยากรด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และด้านบุคลากรเพิ่มมากขึ้น

2) ผู้กำหนดนโยบาย หรือผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องพิจารณาถึงความแตกต่างของแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้สามารถนำทรัพยากรไปปรับใช้ตามความเหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อประชาชน

3) ผู้กำหนดนโยบาย หรือผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมอบอำนาจการตัดสินใจบางส่วนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เป็นผู้เสนอแนวทางในการป้องกันโรค

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ด้านบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็ก ไม่มีกรอบอัตรากำลังด้านสาธารณสุข หรือตำแหน่งว่างจำเป็นต้องมีบุคลากรจาก อปท. ระดับสูงกว่าหรือหน่วยงานอื่น มาเป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำ ทั้งนี้จำเป็นที่จะต้องกำหนดแผนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านทฤษฎีและวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องด้านสาธารณสุข

ควบคู่กันไปด้วย เพราะถือเป็นความจำเป็น “ด้านสมรรถนะที่ต้องพัฒนา (Needs Assessment)”

2) ด้านงบประมาณ จะต้องมีการจัดทำคู่มือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติเพื่อให้ง่ายต่อการปฏิบัติงานและเป็นมาตรฐานแนวทางเดียวกัน

3) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ จะต้องคำนึงถึงคุณภาพ ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้เพื่อภารกิจ การป้องกันโรค จะต้องมีความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ หรือผ่านการรับรองมติของคณะทำงาน

4) ด้านการจัดการ ในการดำเนินการที่ผ่านมา มีโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จะต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์ หรือช่องทางการสื่อสารให้มากยิ่งขึ้น มีการจัดเก็บฐานข้อมูลไว้ในแหล่งเดียวกัน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลการตัดสินใจของผู้กำหนดนโยบาย

3. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) การศึกษานี้มีข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลา หากจะให้ความครบถ้วนสมบูรณ์จะต้องมีการศึกษาในด้านประสิทธิภาพของการทำงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันโรค โดยใช้กรอบการแบบประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (หรือ LPA) บางส่วนมาเป็นตัวชี้วัด

2) ในการศึกษาครั้งต่อไปจะต้องศึกษาปัจจัยอื่นๆ ด้วย เช่น ปัจจัยความรู้สึกรู้สึกในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยความพึงพอใจของประชาชนในการบริการ สาธารณะในการป้องกันโรค เป็นต้น

3) การศึกษาในครั้งนี้ศึกษาเพียงเฉพาะจังหวัดเดียว ไม่เพียงพอต่อการอธิบายในภาพรวมระดับภาคหรือประเทศ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการเปรียบเทียบแต่ละด้าน ในระดับจังหวัดที่ใกล้เคียงกัน หรือในระดับภาคเดียวกันเพื่อสามารถอธิบายในภาพรวมที่กว้างขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2563). รายงานสรุปผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สถ. – อปท.) ประจำปี พ.ศ. 2563 Local Performance Assessment (LPA) Annual Report 2020 สารระสำคัญจากผลการประเมิน LPA ประจำปี พ.ศ. 2563. สืบค้นจาก http://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2021/1/2305_6181.pdf
- กระทรวงมหาดไทย. (2560, 12 มกราคม). แนวทางการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น, มท. 0810.52/ว 0120.
- กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยนครราชสีมา. (2563). เฝ้าระวังเหตุการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัดนครราชสีมา. สืบค้นจาก <https://bit.ly/3hpOWWh9>
- ข่าวไทยพีบีเอส. (2563). วันที่ไทยรู้จัก COVID-19. สืบค้นจาก <https://news.thaipbs.or.th/content/290347>
- จิรวรรักษ์ บุญวัฒนาภรณ์. (2556). ผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการของกองบังคับการปราบปรามกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีปทุม, วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ, สาขารัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- ทศเทพ บุญทอง. (2563). รูปแบบ CAVE ในกรณีปฏิบัติการช่วยชีวิต 13 หมูป่า ณ วนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. *เชียงรายเวชสาร*, 12(3), 1-16.
- ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร. (2564, 31 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 12ง. น. 10
- บุญญาพัฒน์ แสงวงศ์ดี. (2563). วิฤทธิการณ์โลกกรณีการแพร่ระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ : บทบาทขององค์การอนามัยโลก สถานการณ์ในประเทศไทยและ New Normal. *วารสารสังคมวิวัฒน์*, 11(1), 88-108.
- พงษ์พิพัฒน์ ชุ่มสีดา และวินัย ทองภูบาล. (2564). กลยุทธ์การป้องกันและควบคุมโรคโควิด-19 ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิจัยและพัฒนาด้านสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา*, 7(1), 158 – 175.
- พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พุทธศักราช 2548. (2548, 16 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 122 ตอนที่ 48ก. น. 1-2
- พิชญ์ณัฐา พรหมศิลป์, สัญญา เคนาภูมิ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร. (2558). บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่น ในศตวรรษที่ 21. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.*, 3(2), 146-161.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2563). ความรู้พื้นฐาน COVID-19 ตอนที่ 1 โรคโควิด-19 การติดเชื้อ การป่วยการดูแลรักษา การป้องกันการแพร่เชื้อและการติดเชื้อ. กรุงเทพฯ: แพทย์โรคติดเชื้อและระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี.

- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2551). *การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายของการบริหารการจัดการการบริหารการพัฒนา และการบริหารจัดการ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศรีณยู ภักดิ์วิเศษ. (2560). *องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดกรณีศึกษาจังหวัดปทุมธานี*. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์, สาขาการเมืองการปกครอง. กรุงเทพฯ.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2564). *ศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดเศรษฐกิจไทยปี 2564 โตลดลงที่ 1.8% หลังเกิดการแพร่ระบาดโควิด-19 ระลอกใหม่ (มองเศรษฐกิจ ฉบับที่ 3923)*. สืบค้นจาก <https://kasikornresearch.com/th/analysis/k-econ/economy/Pages/Thai-GDP-y3923.aspx>
- สมคิด บางโม. (2545). *การบริหาร*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา. (2564). *ประกาศคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดนครราชสีมา ณ วันที่ 9 เมษายน 2564*. สืบค้นจาก https://covid-19.nakhonratchasima.go.th/files/com_announce/2021-04_5d90ae4395294cd.pdf
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. (2562). *การสาธารณสุขไทย 2559-2560*. กรุงเทพฯ: แสงจันทร์การพิมพ์.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา. (2564ก). *ภาพรวมจำนวนบุคลากร ระบบ LHR. นครราชสีมา: สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา*.
- _____. (2564ข). *แบบสำรวจการใช้งบประมาณในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. นครราชสีมา: สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา. (2564). *สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID – 19 จังหวัดนครราชสีมา ณ วันที่ 20 สิงหาคม 2564*. สืบค้นจาก <https://covid-19.nakhonratchasima.go.th/news/detail/276/data.html>
- สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่. (2559). *แผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่ แห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- เสาวณี จันทะพงษ์ และทศพล ต้องหุ้ย. (2563). *ผลกระทบวิกฤติโควิด 19 กับเศรษฐกิจโลก This Time is Different*. สืบค้นจาก https://www.bot.or.th/Thai/BOTMagazine/Pages/256302TheKnowledge_ThisTimeisDifferent.aspx?fbclid=IwAR2rnSX-mBkjApZyRmdm7YpCC89mp-Q3KSOzbpVKZ0rGJ54Q1NNBsrkWb8
- หวน พิณรุฬห์. (2549). *นักบริหารมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อลงกต สารกาล และศักดิ์สิทธิ์ ฆารเลิศ. (2561). *แนวทางการสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม กรณีศึกษา: เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด*. *วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์*, 9(1), 29-58.

อัชกรณั วังศ์ปรีดี และธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา. (2561). *โครงการศึกษา ออกแบบ วางระบบการทำงาน กลไก การบริหารงานและประเมินผลการดำเนินการเพื่อขอจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อำเภอบึงนาราง* เป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.

ภาษาอังกฤษ

Drucker, P. F. (1973). *Management: Tasks, Responsibilities, Practices*. New York: Harper & Row Publication.

Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd edition). New York: Harper & Row Publication.